

ATVIRAS LAIŠKAS

2020-07-22 Nr. 254

DĖL 2020-07-19 LNK TELEVIZIJOS KANALO 18.30 VALANDOS ŽINIŲ LAIDOJE IŠSAKYTŲ NUOMONIŲ APIE VYKDOMĄ GEROS VALIOS FONDO VEIKLĄ

Viešojo įstaiga “Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondas” (toliau – GVF) informuoja, kad 2020-07-19 LNK kanalo 18.30 valandos „Žinių“ laidoje išsakytos nuomonės GVF veiklos atžvilgiu neatitinka tikrovės. Tokie pareiškimai, kaip „Maža to, žydai prabilo, kad Kukliansky neskaidriai skirsto žydams iš Lietuvos biudžeto skirtus milijonus“, nėra pagrįsti, nes GVF veiklą reguliuoja ne viena iš GVF valdybos pirmininkų Faina Kukliansky, o Lietuvos Respublikos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas (2011 m. birželio 21 d. Nr. XI-1470; aktuali redakcija: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.6EFCEA60E654/asr>) bei GVF įstatai (<http://gvf.lt/fondas/istatai/>), kuriuose yra įtvirtintas GVF valdymo organų daugiapakopiškumas ir lėšų skirstymas etapais. Taip pat kiekvienais metais LR valstybės kontrolė tikrina Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos išmokėtų GVF valstybės biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumą ir iki šiol GVF nėra gavusi išvados apie laidoje minimą neskaidrų lėšų skirstymą (su visomis LR valstybės kontrolės išvadomis ir ataskaitomis galima susipažinti čia: https://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1). Papildomai pažymėtina, kad viena iš GVF valdybos pirmininkų - Faina Kukliansky, yra tik vieno (iš trijų) GVF valdymo organų narė. GVF valdybą šiuo metu sudaro net dvylika narių (šeši valdybos nariai yra užsienio piliečiai, atstovaujantys iškiliausias žydų pasaulio organizacijas, tokias kaip *World Jewish Restitution Organization, American Jewish Committee, B'nai B'rith International, The Conference on Jewish Material Claims Against Germany, Litvak Association in Israel*), kurių bendru sutarimu ir yra priimami sprendimai GVF valdyboje.

Dėl laidoje kalbintų asmenų minimų teiginių, kaip „Mes jokių lėšų iš Fondo negauname“, „Pinigai skiriami tik toms bendruomenėms, kurios palaiko Kukliansky“ ar „Naudoja iš viso neaišku kam“ ar „Pavyzdžiui ten veikia lojalumo kriterijus. Lojalumas Lietuvos žydų bendruomenės Pirmininkei“, GVF informuoja, kad apie lėšų panaudojimą visą informaciją galima rasti GVF internetiniame tinklapyje (<http://gvf.lt/fondas/projektai/>), o detalūs GVF veiklos ir finansinės atskaitomybės dokumentai, kurie kiekvienais metais yra audituojami, yra viešai prieinami VĮ

Registro centro tinklapyje (<https://www.registrucentras.lt/jar/p/dok.php?kod=302702699>). Žinių reportažo turinys, kai yra remiamasi tik GVF finansavimo negavusių asmenų pasakojimais, neatspindi tikrovės. GVF, kaip ir kiekvienas lėšas administruojantis fondas, funkcionuoja ne veikiamas lojalumo principų, o pagal aiškias nustatytas, kasmet audituojamas procedūras, kurių įgyvendinime dalyvauja didelis ratas specialistų.

Dėl laidoje nuskambėjusio teiginio „10 000 eurų Kukliansky vadovaujamas fondas skyrė melagystėmis apie partizanus pagarsėjusiai Rūtai Vanagaitei, kad išleistų naują knygą“, GVF tikslina, kad ne GVF valdybos pirmininkė Faina Kukliansky vadovauja GVF ir skirsto lėšas projektų įgyvendinimui. GVF pateiktų paraiškų vertinimą sudaro trys etapai, kuriuose dalyvauja platus specialistų ratas. Pirmasis etapas - administracinės atitikties vertinimas, kurį atlieka GVF darbuotojai, projektų vadovai – finansininkai. Paraiškai atitikus visus administracinės atitikties reikalavimus, ji yra teikiama GVF Atrankos komitetui t.y. vertinimui antrajame etape. Atrankos komitete, kurį sudaro ekspertai, vyksta ekspertinis vertinimas pagal nustatytus paraiškų vertinimo prioritetus ir kriterijus. Trečiame, galutiniame projektų vertinime ir tvirtinime GVF valdyba t.y. visi dvylika GVF valdybos narių (GVF valdybos narių sąrašą galima rasti čia: <http://gvf.lt/valdyba/>) vadovaujantis *Geros valios fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų teikimo taisyklėmis* bei ankstesnių vertinimo etapų, nustatytų minimose taisyklėse (su taisyklėmis galima susipažinti čia: <http://gvf.lt/fondas/projektai/paraiska/>), rezultatais priima galutinius sprendimus dėl paraiškų finansavimo/nefinansavimo. Papildomai GVF informuoja, kad lėšos aptariamame projekte yra skirtos knygos „Kaip tai įvyko? Christoph Dieckmann atsako Rūtai Vanagaitei“ leidybai, dėl kurios paraišką GVF pateikė p. Rūta Vanagaitė, tačiau jos funkcija šiame projekte yra daugiau žurnalistinė, nes pagrindinis knygos autorius yra Dr. Christoph Dieckmann – žymus vokiečių istorikas, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti narys, kurio monumentali studija „Vokietijos okupacinė politika Lietuvoje 1941–1944 m.“ (*Deutsche Besatzungspolitik in Litauen 1941–1944*) įvertinta Tarptautiniu Jad Vašem knygos apdovanojimu už tyrimą Holokausto tema.

Dėl laidoje nuskambėjusio teiginio „Valstybės kontrolė nustatė, kad trečdalį milijono eurų fondas išleido įstatyme nenumatytiems tikslams“, GVF patikslina, kad 2011 m. birželio 11 d. priėmus aukščiau minimą įstatymą ir pradėjus vykdyti etapinį kompensacijos mokėjimą GVF, nebuvo atsižvelgta į tai, jog su Įstatyme numatytais panaudojimo sąlygomis išmokamai

kompensacijai administruoti yra būtinas tam skiriamas kasmetinis biudžetas. Ši įstatymo spraga buvo ištaisyta tik 2016 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Lietuvos Respublikos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo Nr. XI-1470 3 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuriuo buvo įtvirtina nuostata, jog pagal įstatymą išmokėta pinigine kompensacija **gali būti naudojama fondo administravimo išlaidoms**, kurių metinė suma negali viršyti 10 procentų metinės pinigines kompensacijos dalies, tvirtinamos kiekvienų metų valstybės biudžete, apmokėti. Per laikotarpį nuo 2011 metų birželio 11 d. iki 2016 metų kovo 17 d. ne pagal paskirtį panaudotomis pripažintos lėšos (313 795 eurai) buvo leidžiamos fondo administravimui, apie tai kasmet pateikiant duomenis tiek Valstybės kontrolei, tiek ir Lietuvos Respublikos Seimui. Šiuo metu GVF, siekdama ištaisyti dėl minėtos įstatymo spragos susidariusią situaciją, kasmet dalimis į projektų įgyvendinimui finansuoti skirtų lėšų krepšelį sugrąžina nuosavas lėšas, tokiu būdu mažindama įsipareigojimo likutį.

Dėl laidoje nuskambėjusio teiginio „Man šiandiena jau yra sudėtinga spręsti, kas ją (p. Fainą Kukliansky) galėtų sustabdyti, nes jinai turi palaikymą iš amerikiečių pusės“, GVF informuoja, kad vienas iš GVF valdybos pirmininkų - Andrew Baker, ne palaiko vieną iš GVF valdybos pirmininkų - Fainą Kukliansky, o kooperuoja sukauptą darbinę patirtį, valdybos pirmininkai kartu dirba siekdami užtikrinti skaidrų, sąžiningą ir naudingą iš Lietuvos Valstybės GVF skiriamų lėšų panaudojimą finansuojant Lietuvos žydų religinių, kultūros, sveikatos apsaugos, sporto, švietimo, mokslo sričių projektus, o kasmetinės LR valstybės kontrolės ataskaitos ir išvados tai tik patvirtina. Esame įsitikinę, jog GVF veikla vykdoma tinkamai, laikantis visų teisės aktų reikalavimų, o GVF valdyba yra atsakinga, sudaryta iš įvairių sričių specialistų, didelę patirtį turinti komanda, savo veikloje besivadovaujanti geriausios pasaulinės praktikos, teisėtumo, skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo prieš Lietuvos valstybę ir visuomenę principais.

Pagarbiai,

GVF valdybos pirmininkas

Andrew Baker

L. e. direktorės pareigas

Indrė Rutkauskaitė

OPEN LETTER

22-07-2020 No. 254

REGARDING THE OPINIONS EXPRESSED ABOUT THE PERFORMANCE OF THE GOOD WILL FOUNDATION ON TV CHANNEL LNK 18.30 NEWS PROGRAM

Public entity „The Foundation for Disposal of Good Will Compensation for the Immovable Property of Jewish Religious Communities“ (hereinafter - GWF) informs, that opinions expressed on TV channel LNK 18.30 News program regarding the GWF performance does not match the reality. Statements like „moreover Jews came forward to say Kukliansky was disbursing millions allocated from the Lithuanian budget for Jews without transparency“ are not justified, as the activity of GWF is regulated by more than one GWF Board chairperson - Faina Kukliansky. Lithuanian Republic Law on Good Will Compensation (21 June 2011 No XI-1470; can be found here: <https://gvf.lt/en/about-us/foundation/>) as well as GWF bylaws (<http://gvf.lt/wp-content/uploads/2014/03/GVF-%C4%AFstatai-2015-12-30.pdf>) established multilevel governance of the GWF's governing bodies and allocation of funds in stages. Also, each year LR State Audit checks the legality of the management, use and disposal of GWF state budget funds disbursed by the Office of the Government of the Republic of Lithuania and until now GWF has not received a conclusion about non-transparent distribution of funds mentioned in the TV program (you can find all LR State Audit conclusions and reports here: https://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos_en.aspx?tipas=16). It should be additionally noted, that one of GWF Board chairpersons – Faina Kukliansky is a member of only one (out of three) GWF governing body. GWF Board consist of twelve members (six Board members are foreign citizens representing the most prominent organizations in the Jewish world, such as *World Jewish Restitution Organization, American Jewish Committee, B'nai B'rith International, The Conference on Jewish Material Claims Against Germany, Litvak Association in Israel*), by whose consensus the decisions are taken in GWF Board.

Regarding the statements of persons who spoke during the TV program, such as „we receive no money from the Foundation“, „money is distributed only to those communities that supports Kukliansky“ or „whilst it is used for the unknown purposes“ or „For example there is this loyalty criteria. Loyalty to the President of the Lithuanian Jewish Community“, GWF informs, that all the information about usage of the funds can be found on GWF website (<https://gvf.lt/en/about-us/projects/>) and the detailed GWF activity and financial reporting documents, which are audited each year is publicly accessible at PE Center of Registers website

(https://www.registrucentras.lt/jar/p_en/dok.php?kod=302702699). The content of the News program, when it is based solely on the stories of those who have not received GWF funding, does not reflect the reality. GWF, as any foundation administering the funds, does not operate under the influence of loyalty principles, but according to clearly established procedures in the implementation of which a large circle of specialists is involved and which are audited annually.

Regarding the statement expressed in the TV program “10 thousand Euros were allocated by Kukliansky led Foundation to Rūta Vanagaitė, who is famous for lying about partisans, for her new book.”, GWF explains that it is not GWF Board chairwoman Faina Kukliansky, that leads the GWF and allocates funds for project implementation, as the evaluation of project applications consists of three stages in which a large circle of specialists is involved. First stage is administrative compliance assessment carried out by GWF staff, project managers-accountants. If the application meets all the administrative compliance requirements it is submitted to GWF Selection Committee, i.e. for the evaluation in the second stage. In the Selection Committee, which consists of experts, expert evaluation is carried out according to the established priorities and criteria for the evaluation of applications. In the third, final project evaluation and approval GWF Board i.e. all twelve GWF Board members (list of GWF Board members can be found here: <https://gvf.lt/en/board/>) takes final decisions regarding funding/non-funding of project applications in accordance with *the Guidelines for Projects financed by the Funds of Good Will Foundation* and the results of previous evaluation stages defined in the above mentioned Guidelines (you can read the Guidelines here: <http://gvf.lt/en/files/2019/08/Application-Guidelines-for-the-Projects-Financed-by-GWF-20191.pdf>). Additionally, GWF informs, that the funds for this particular project is allocated for the publishing of the book “How did it happen? Christoph Dieckmann answers to Rūta Vanagaitė” for which applied Ms Rūta Vanagaitė, nevertheless her function at the project is more journalistic, as the main author of the book is Dr. Christoph Dieckmann - a prominent German historian, a member of the Presidential International Commission for the Evaluation of Nazi and Soviet Crimes, his monumental study „German Occupation Policy in Lithuania 1941-1944“ (*Deutsche Besatzungspolitik in Litauen 1941–1944*) was awarded the Yad Vashem International Book Prize for Holocaust Research.

Regarding the statement in the TV program “The State Audit Office has found that one third of the million euros was spent by the Foundation for purposes not provided for by law”, GWF explains, that in June 11, 2011 the above-mentioned law was adopted and compensation to the GWF started to be paid out in phases, it was not taken into account, that annual administrative budget is necessary to

administer the compensation received by the GWF under the conditions of use provided for by Law. This loophole in the law was corrected only in March 17, 2016 after LR Seimas adopted the law amending the 3rd article of the Republic of Lithuania law on Good Will compensation for the immovable property of Jewish religious communities No. XI-1470, establishing a provision that **the monetary compensation paid by law can be used to pay for administrative expenses of the Foundation** and annual sum of these expenses cannot exceed 10 percent of annual monetary compensation share approved in annual state budget. During the period from June 11, 2011 until March 17, 2016 funds recognized as used not for its intended purpose (313 759 Eur) was spent for administration of the Foundation by submitting the data about this to State Audit as well as Seimas of Lithuanian Republic. At the moment GWF in seeking to solve the situation created by the said loophole in the Law returns it's own funds in instalments each year to the cap of project funding, thus reducing the balance of the commitment.

Regarding the statement expressed in the TV program "It is very hard for me today to decide, who could stop her, as she has support from the Americans side", GWF explains, that one of the GWF Board chairpersons – Andrew Baker does not support one of the chairpersons of the GWF Board - Faina Kukliansky, but cooperates with the accumulated work experience, chairpersons of the Board work together to ensure transparent, fair and useful use of funds allocated by the Lithuanian State to GWF to finance projects in the fields of religion, culture, health care, sports, education and science of Lithuanian Jews and the annual Lithuanian Republic State Audit reports and conclusions only confirms this. We are convinced that the activities of the GWF are carried out properly and in compliance with all legal requirements and the GWF Board is a responsible team of highly experienced specialists in various fields, guided in its activities by the principles of world best practice, legitimacy, transparency, publicity and accountability to the Lithuanian state and society.

Sincerely,

GWF Board Chairman

Andrew Baker

Acting director

Indrė Rutkauskaitė